

Nederlandse commandant spoort de groep aan tot haast.

De Flores-zon, op haar hoogtepunt nu, overgiet het ganse toneel met een schelle en prikkende hitte. De uitstraling van de grond is voor hen die geen schoeisel hebben, een ware kwelling. De gekromde ruggen glimmen van het zweet dat gretig door alle poriën een uitweg vindt. De lucht trilt in de witgrijze hel. Het is bladstil, geen zuchtje wind ter afkoeling. De stemming daalt.

. . . Het is nu drie uur. Nog twintig minuten sjouwen en dan komt er weer een korte pauze van tien minuten. Deze spanne tijds is ongeveer toereikend om een haastig gerolde shag op te roken. Er wordt gehold naar de enige boom in de omtrek en een paar hoog opschietende struiken, in wier armzalige schaduw nog enigszins beschutting tegen de felle zonnestralen mogelijk is. Als weer het sein tot werken wordt gegeven en iedereen zich opmaakt om opnieuw een zweetbad te ondergaan, komt eindelijk de wind opsteken. Eerst met flauwe rukjes, dan krachtig, zeewaarts waaiend. De wind wordt begroet met vreugdekreten, want hij is ieders vriend en hier een levensbehoefte.

Een hoerageroep, een luid gebrul. Haastig verzamelen van de werktuigen. Het einde van de werkzaamheden voor deze dag. Eindelijk. Aantreden. Rechts richten. Nummeren. Afmars. Onderweg wordt even gestopt om de gereedschappen in te leveren.

Als de mannen naar het werk gaan, zit er een moedeloze gang in. Als ze naar het kamp terugkeren, zit er pit in hun lopen en kunnen zelfs de Japs het tempo nauwelijks bijhouden. De troep staat nu op de weg voor het kamp. Aan de wacht wordt gemeld dat er geen bijzonderheden zijn. Enkele schildwachten komen tellen en fouilleren. 'De Slome' is wachtcommandant en zijn korporaal van aflossing is 'De Bolle Sadist'. Ze hebben een van de werkers te pakken, die stram in de houding bedremmeld voor zich uit staat te staren. De Jap die hem fouilleert, vindt twee eieren in zijn achterzak. Hij dient de jongen een klinkende oorvijg toe en vraagt hem naar de herkomst. De zondaar antwoordt met een benepen stem dat hij ze gekocht heeft. De Jap geeft hem een venijnige scheentrap en schreeuwt: '*Bakajaro! Tida bagoes!*'¹

De overtreder zwijgt en kijkt naar de grond. Dan krijgt hij bevel uit het gelid te treden en voor de wacht te komen. Als 'De Slome' hoort aan welk strafbaar feit de *Oranda* zich schuldig heeft gemaakt, ontsteekt hij in een hevige woede en snauwt hem toe: '*Bakajaro! Bamboe motte koi!*'² De jongen mag zelf een bamboestok uitzoeken, een dikke natuurlijk. De stok wordt uit zijn handen gerukt en 'De Slome' rost hem daarmee af. De jongen kreunt van de pijn. Uit vier open wonden aan zijn gezicht en borst stroomt bloed. Dan beveelt 'De Slome' de tolk te halen. Als deze zich gemeld heeft en de toedracht van de affaire te horen krijgt, laat 'De Slome' bekend maken dat de eerstvolgende overtreder zal worden doodgeranseld. Voor deze keer wil 'De Slome' nog genadig zijn. Hij slaat de jongen nog enkele malen in zijn gezicht en geeft hem een trap na. Hiermee

¹ 'Stommeling! Je deugt niet!' ² 'Stommeling! Haal een stuk bamboe!'